

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی گلسار

هایپوگلیسمی (افت قند) در نوزادان چیست؟

تحت نظارت کارگروه آموزش بیماربخش نوزادان

تدوین: پاییز ۱۴۰۱

بازنگری: خرداد ۱۴۰۵

ایمیل بیمارستان

info@golsarhospital.ir

سایت بیمارستان

www.golsarhospital.ir

شماره تلفن: ۰۱۳-۳۴۹۰۰

آدرس: رشت - گلسار - بلوار سمیه

کد پمفلت: T۱۶-AC-۰۴

**توجه: در صورت داشتن هرگونه سوال در زمینه
مراقبت های منزل با شماره تماس ۰۱۳-۳۴۹۰۰
داخلی بخش نوزادان تماس حاصل نمایید.**

منبع: پرستاری کودکان / کودک بیمار ۱۴۰۱

چگونه از نوزاد خود در منزل مراقبت کنید:

- تغذیه کافی با شیر مادر یا شیر خشک
- به هر گونه علائم افت قند خون در نوزاد، اعم از بیقراری، لرزش و یا دیسترس تنفسی توجه نمایید.
- به وزن نوزاد در سیر تکاملی توجه نمایید و اینکه این نوزادان مستعد چاقی در دوران کودکی و آینده هستند.

در صورت بروز هرگونه علائم هشدار زیر به اورژانس بیمارستان مراجعه نمایید:

- بی قراری نوزاد
- بی حالی
- علائم تشنج
- مکیدن ضعیف
- لرزش
- کاهش دمای نوزاد
- افزایش تنفس نوزاد

چگونه می توان از هیپوگلیسمی در نوزاد پیشگیری نمود؟

باید به دقت مواظب علائم و رفتاری که زود ظاهر می شوند باشیم.
کنترل دقیق مادران دیابتی در دوران بارداری می تواند در به حداقل رساندن بروز هیپوگلیسمی نوزادی کمک کند.

هایپوگلیسمی نوزادی چیست؟

هایپوگلیسمی وضعیتی است که در آن مقدار گلوکز(قند) خون از حد طبیعی کمتر است. سطح گلوکز خون بعد از تولد نوزاد، ۱ تا ۳ ساعت کاهش می یابد و سپس به حد طبیعی می رسد. هایپوگلیسمی می تواند تا ۷۲ ساعت ادامه داشته باشد و ندرتا تا ۷ روز طول می کشد. تغذیه مکرر نوزاد پس از تولد در درمان هایپوگلیسمی موثر است ولی گاهی نوزادان نیاز به تجویز گلوکز وریدی دارند.

چه نوزادانی در معرض هایپوگلیسمی هستند؟

- نوزادان مادران دیابتی
- نوزادان نارس و نوزادانی که توقف رشد داخل رحمی داشتند
- نوزاد مادران مبتلا به مسمومیت بارداری و مشکلات جفت
- در نوزادان دچار آسیفکسی (عارضه ای که به دنبال رسیدن اکسیژن کافی به مغز نوزاد در حین زایمان اتفاق می افتد)
- کاهش دمای بدن نوزاد
- نقایص ژنتیکی و مشکلات متابولیکی نوزاد
- تجویز گلوکز در حین زایمان به مادر

هایپوگلیسمی چه علایمی ایجاد می کند؟

ممکن است بدون علامت باشد و از طرفی ممکن است با علایم برخی بیماری یا مشکلات دیگر مشابه باشد شامل:

- تحریک پذیری و لرزش و بی قراری
- مکیدن ضعیف
- خواب آلودگی و کبودی
- افزایش تعداد تنفس
- توقف تنفس و بالا رفتن ضربان نبض نوزاد
- گریه ضعیف
- سستی و بی حالی
- رنگ پریدگی ناگهانی
- کاهش دمای بدن نوزاد
- تشنج

چرا هایپوگلیسمی در نوزاد یک نگرانی است؟

گلوکز تنها منبع انرژی مغز نوزاد است و به همین دلیل کاهش گلوکز خون می تواند سبب صدمات شدید مغزی و نقص های تکاملی عصبی در نوزاد شود. این صدمات بستگی به میزان و مدت هایپوگلیسمی دارد. چگونه درمان می شود:

چگونه هایپوگلیسمی در نوزاد شناخته می شود؟

با یک آزمایش خون ساده که سطح قند خون رانشان می دهد می توان قند را تشخیص داد، خون ممکن است بوسیله یک سوزن از عروق خونی نوزاد یا از طریق بند ناف گرفته شود.

اقدامات درمانی در هایپوگلیسمی چیست؟

تغذیه سریع نوزاد به صورت دهانی یا به صورت گاوآذ (از طرق لوله دهانی - معده ای یا بینی - معده ای) با شیر خشک یا شیر مادر در طی ساعت اول بعد از تولد مکرر و در فواصل کوتاه شروع می گردد. در صورت هایپوگلیسمی تکرار شونده گلوکز وریدی برحسب وزن نوزاد تجویز می شود. در صورت هایپوگلیسمی مقاوم که با وجود مصرف گلوکز وریدی هم چنان پایین باشد درمان با داروهای کورتیکواستروئید مانند هیدروکورتیزون یا پردنیزولون شروع می شود و در صورت عدم پاسخ به درمان که معمولا به علت بالا بودن هومون انسولین نوزاد است از داروی دیازوکساید استفاده می گردد و در موارد شدید و پایدار ممکن است اقدامات تهاجمی (پانکراتومی) مورد نیاز باشد. پس از شروع درمان برای نوزاد، قندخون نوزاد هر ۲ ساعت یکبار کنترل می شود تا در چندین آزمایش به بیش از ۴۰ میلی گرم در دسی لیتر برسد. سپس هر ۴ تا ۶ ساعت کنترل می شود تا زمانی که سطح گلوکز خون به مدت ۲۴ تا ۴۸ ساعت طبیعی شود و نوزاد علامتی نداشته باشد.